

A בס"ד

Intro

Today we will Be"H learn ה'דף of סוטה. Some of the topics we will learn about include:

גסות הרוח

The Gemara lists many punishments and consequences that befall someone who is arrogant. It also describes how to learn from הקב"ה to be humble.

קינוי וסתירה

The Gemara describes exactly what warning constitutes a קינוי, and which behavior violates the warning and is considered סתירה.

A

גסות הרוח

קינוי וסתירה

B יבום

The Gemara brings several reasons why a סוטה may not perform יבום; however, she is obligated to undergo חליצה.

B

יבום

1 So let's review...

The Gemara in the previous Daf compared haughtiness to עריות:

כל אדם שיש בו גסות הרוח
לבסוף נכשל באשת איש

Someone who is haughty will eventually get entangled in a relationship with a married woman.

The Gemara continues its discussion about the sin of haughtiness:

אזהרה לגסי הרוח מנין

The Gemara finds two possible sources forbidding haughtiness:

1.

שמעו והאזינו אל תגבהו

This Pasuk in Sefer Yirmiya is an explicit commandment not to be haughty.

2. Or a source from the חומש:

השמר לך פן תשכח את ה' אלקיך

The Torah forbids one to forget Hashem; and a few Pesukim later and says

ורם לבבך ושכחת

Haughtiness causes one to forget Hashem.

1

כל אדם שיש בו גסות הרוח
לבסוף נכשל באשת איש

אזהרה לגסי הרוח
מנין?

1

שמעו והאזינו אל תגבהו

An explicit commandment
not to be haughty

2

השמר לך
פן תשכח את ה' אלקיך

ורם לבבך ושכחת

Haughtiness causes
one to forget Hashem

2 The Gemara lists various punishments and consequences of haughtiness:

כל אדם שיש בו גסות הרוח
Someone who is haughty:

1.
לסוף מתמעט
His importance will be diminished; however,
ואם חוזר בו נאסף בזמנו
If he subsequently humbles himself he will live out his years.

2.
ראוי לגדעו כאשירה
He deserves to be cut down like a tree of עבודה זרה

3.
אין עפרו ננער
He does not merit תחיית המתים

4.
שכינה מיללת עליו
לaments over him

5.
אמר הקב"ה אין אני והוא יכולין לדור בעולם
He declares that he cannot dwell together with him.

However,
איכא דמתני ליה אמספרי לשון הרע
Some claim that this is said in regard to a

2

Punishments and consequences of haughtiness:

כל אדם שיש בו גסות הרוח:

1

לסוף מתמעט

His importance will be diminished

ואם חוזר בו

נאסף בזמנו

2

ראוי לגדעו כאשירה

He deserves to be cut down like a tree of עבודה זרה

3

אין עפרו ננער

He does not merit תחיית המתים

4

שכינה מיללת עליו

laments over him

5

אמר הקב"ה

אין אני והוא יכולין לדור בעולם

איכא דמתני ליה אמספרי לשון הרע

- 3 6.
אפילו רוח קימעה עוכרתו
Any opportunity for punishment befalls him and destroys him;
7.
לסוף נפחת
He is destined to be humbled from his position.

3

6

אפילו רוח קימעה עוכרתו
Any opportunity for punishment befalls him and destroys him

7

לסוף נפחת
He is destined to be humbled from his position

- 4 On the other hand, the Gemara describes the virtue of humbleness:
מי שדעתו שפלה
מעלה עליו הכתוב
כאילו הקריב כל הקרבנות כולם
It is as if he has offered every possible קרבן; as the Pasuk says
זבחי אלקים רוח נשברה
Hashem values, as an offering, a humble spirit.
In addition,
אין תפלתו נמאסת
His prayers will never be scorned, as the Pasuk says
לב נשבר ונדכה אלקים לא תבזה
Hashem never scorns a broken heart.

4

The virtue of humbleness:

מי שדעתו שפלה

▼

<p>אין תפלתו נמאסת</p> <p>▼</p> <p>לב נשבר ונדכה אלקים לא תבזה</p>	<p>מעלה עליו הכתוב כאילו הקריב כל הקרבנות כולם</p> <p>▼</p> <p>זבחי אלקים רוח נשברה</p>
--	---

5 The Gemara describes how we can learn humbleness from Hashem:
 The Pasuk says
 ואת דכא ושפל רוח אשכון
 I reside with one who is of humble spirit. This can be interpreted either as
 אתי דכא
 I raise him up, so that he is with me. Or;
 אני את דכא
 I lower myself to be with him.
 This second explanation has support from the fact that
 הקב"ה הניח כל הרים וגבעות
 והשרה שכינתו על הר סיני
 ולא גבה הר סיני למעלה
 Hashem chose to descend upon Har Sinai, and did not raise the mountain itself.

The Gemara adds that the fact that Hashem chose הר סיני, the lowest of the mountains, over other much taller mountains shows Hashem's appreciation of humbleness.

6 Another example of how Hashem demonstrates humbleness:
 מדת בשר ודם
 גבוה רואה את הגבוה
 ואין גבוה רואה את השפל
 Usually one who is elevated is only concerned with others of his stature;
 אבל הוא גבוה
 ורואה את השפל
 Yet Hashem concerns Himself with those who are low as well, as the Pasuk says
 כי רם ה' ושפל יראה
 Hashem is exalted, yet He sees the downtrodden.

5

How we can learn humbleness from Hashem:

וּאֶת דְּכָא וּשְׁפַל רוּחַ אֲשַׁכּוֹן
I reside with one who is of humble spirit

This can be interpreted either as

אני את דכא <i>I lower myself to be with him</i>	אתי דכא <i>I raise him up, so that he is with me</i>
---	--

?

הקב"ה הניח כל הרים וגבעות והשרה שכינתו על הר סיני ולא גבה הר סיני למעלה

The fact that Hashem chose הר סיני, the lowest of the mountains over other much taller mountains shows Hashem's appreciation of humbleness

6

Another example of how Hashem demonstrates humbleness:

מִדַּת בֶּשֶׂר וְדָם
גָּבוֹה רֹאֵה אֶת הַגָּבוֹה
וְאִין גָּבוֹה רֹאֵה אֶת הַשְּׁפֵל
אֲבָל הוּא גָּבוֹה
וְרֹאֵה אֶת הַשְּׁפֵל

כִּי רֵם ה' וּשְׁפַל יֵרָאֵה

7 The Gemara brings a מחלוקת regarding an appropriate measure of haughtiness:

רב says

ת"ח צריך שיהא בו אחד משמונה בשמינית

A תלמודי חכם must have a 1/64 measure of haughtiness, so that he be able to properly influence others. As Rashi writes;

צריך שיהיה בו מעט גאווה

שלא יהו קלי הראש מסתוללין בו

ויהא דבריו מתקבלין עליהן בעל כרחם

However, ר' נחמן בר יצחק says

לא מינה ולא מקצתה

It's advisable to avoid it completely, because the Pasuk says

תועבת ה' כל גבה לב

It is an abomination.

=====

7

Appropriate measure of haughtiness:

ר' נחמן בר יצחק:

לא מינה
ולא מקצתה
Avoid it
completely

תועבת ה'
כל גבה לב

רב:

תלמיד חכם
צריך שיהא בו
אחד משמונה
בשמינית

צריך שיהיה בו מעט גאווה
שלא יהו קלי הראש מסתוללין בו
ויהא דבריו מתקבלין עליהן
בעל כרחם

8 The Gemara now returns to the topic of קינוי, and describes what constitutes a valid warning:

The Mishnah at the beginning of the Perek says;

כיצד מקנא לה
אומר לה בפני שנים
אל תדברי עם איש פלוני
ודברה עמו

If he warns her not to speak with a particular individual and she ignored his warning and spoke to him;

עדיין היא מותרת לביתה
ומותרת לאכול בתרומה

She does not become a סוטה.

The Gemara explains

אל תדברי ודברה
אל תדברי ונסתרה

Instructing her not to speak with someone does not constitute a warning, even if she subsequently secluded herself with him; similarly

אל תסתרי ודברה עמו

Even if he warned her not to seclude herself, if she merely spoke to him

עדיין מותרת לביתה
ומותרת לאכול בתרומה

She is certainly still permitted.

However, as the Mishnah continues;

נכנסה עמו לבית הסתר
ושהתה עמו כדי טומאה

If after warning her against seclusion, she secluded herself with that person long enough to become defiled, אסורה לביתה

ואסורה לאכול בתרומה

She is forbidden to her husband; and if he was a Kohein, she is now forbidden to eat תרומה.

=====

8

קינוי

מלך

כיצד מקנא לה?

אומר לה בפני שנים
אל תדברי עם איש פלוני
ודברה עמו

עדיין היא מותרת לביתה
ומותרת לאכול בתרומה

The Gemara explains

אל תדברי ודברה
אל תסתרי ודברה עמו
אל תדברי ונסתרה

עדיין מותרת לביתה
ומותרת לאכול בתרומה

However

נכנסה עמו לבית הסתר
ושהתה עמו כדי טומאה
אסורה לביתה
ואסורה לאכול בתרומה

9 The Mishnah concludes
 ואם מת חולצת ולא מתייבמת
 If he subsequently dies without children, she may not perform יבום with his brother. However, she must undergo חליצה.
 The Gemara offers four possible sources for this Halachah:
 1.
 The Pasuk says
 כי מצא בה ערות דבר ויצאה מביתו והלכה והיתה לאיש אחר
 If a woman committed adultery and is then divorced, she may marry another man. The superfluous word 'אחר' tells us
 לאיש אחר ולא ליבם
 That she may not marry the יבם, who is not an אחר, a complete stranger, because of their connection of Yibum, due to her previous marriage.
 However, she DOES need a חליצה, because
 אילו איתיה לבעל מי לא בעיא גט
 If she was still married to her husband, she would need a divorce, as the Pasuk says
 וכתב לה ספר כריתות השתא נמי תיבעי חליצה
 She needs חליצה after his death; as רש"י explains
 דיבם במקום בעל קאי
 The יבם is in place of the husband.

9

מקור:

ואם מת חולצת ולא מתייבמת

Four possible sources

1

כי מצא בה ערות דבר ויצאה מביתו והלכה והיתה לאיש אחר

לאיש אחר ולא ליבם

However, she DOES need a חליצה because

אילו איתיה לבעל מי לא בעיא גט

{ וכתב לה ספר כריתות }

השתא נמי תיבעי חליצה

{ דיבם במקום בעל קאי }

10 2.
 Alternatively, this Halachah can be inferred from the Pasuk in the following manner:
 'רחמנא אמר ויצאה מביתו גו דלא ליסתריה לביתה ואת אמרת תתייבם נמי יבומי
 The Torah instructs the husband to divorce her, in order not to destroy his home; obviously the יבם cannot be commanded to marry her!
 However, she may marry someone else,
 דמי קא רמינן לה עליה בעל כרחיה
 He would do so of his own volition.

10

2

רחמנא אמר ויצאה מביתו גו דלא ליסתריה לביתה ואת אמרת תתייבם נמי יבומי?

דמי קא רמינן לה עליה בעל כרחיה

However, she may marry someone else,

11

3.
The Gemara on ו' דף 1 offers a third interpretation of the Pasuk:
הכתוב קראו אחר
The Pasuk calls him אחר, different from her first husband, because
זה הוציא רשעה מביתו
זוה הכניס רשעה לתוך ביתו
The first husband divorced her for her sins, and the second husband subsequently married her!
ואת אמרת תתיבם נמי יבומי
Obviously, the brother cannot be commanded to marry her.

However, if she marries someone else, and he then dies without children, she may perform יבום, because
האי מיהא בשם טוב הוה קיימא
She may have repented, and he is not considered an אחר in regard to the second husband.

11

3

הכתוב קראו

אחר

Because

זה הוציא רשעה מביתו
וזוה הכניס רשעה לתוך ביתו
ואת אמרת תתיבם נמי יבומי?

▼

However, if she marries someone else
and he then dies without children
she may perform יבום

Because

האי מיהא
בשם טוב הוה קיימא

12

4.
אם נאסרה במותר לה
באסור לה לא כל שכן
She becomes forbidden to her husband, to whom she was originally permitted; surely she should be forbidden to his brother, to whom she was originally forbidden as an ערוה!
Although
אשת כהן שנאנסה ומת
ויש לו אח חלל
A Kohen's wife who was violated, although she becomes forbidden to her husband, his brother who is a חלל - who has a דין of a ישראל - may be מייבם her?
The Gemara explains
אונס בישראל מישרא שרי
וגבי דהאי ליכא איסורא
This is because only a Kohein is forbidden to her; to anyone else, she is still a כשרה, with no reason to forbid her.

12

4

אם נאסרה במותר לה
באסור לה לא כל שכן

אם נאסרה במותר לה
באסור לה לא כל שכן

Although

אשת כהן שנאנסה ומת ויש לו אח חלל
may be מייבם her?

▼

The Gemara explains

אונס בישראל מישרא שרי וגבי דהאי ליכא איסורא